

Bibliotekaren

Tidsskrift for Bibliotekarforbundet

Årgang 3 1995 Nr.2

Randi Rønningen
orienterer om
Bibliotekarforbundets
forhandlingsavtaler

s.5

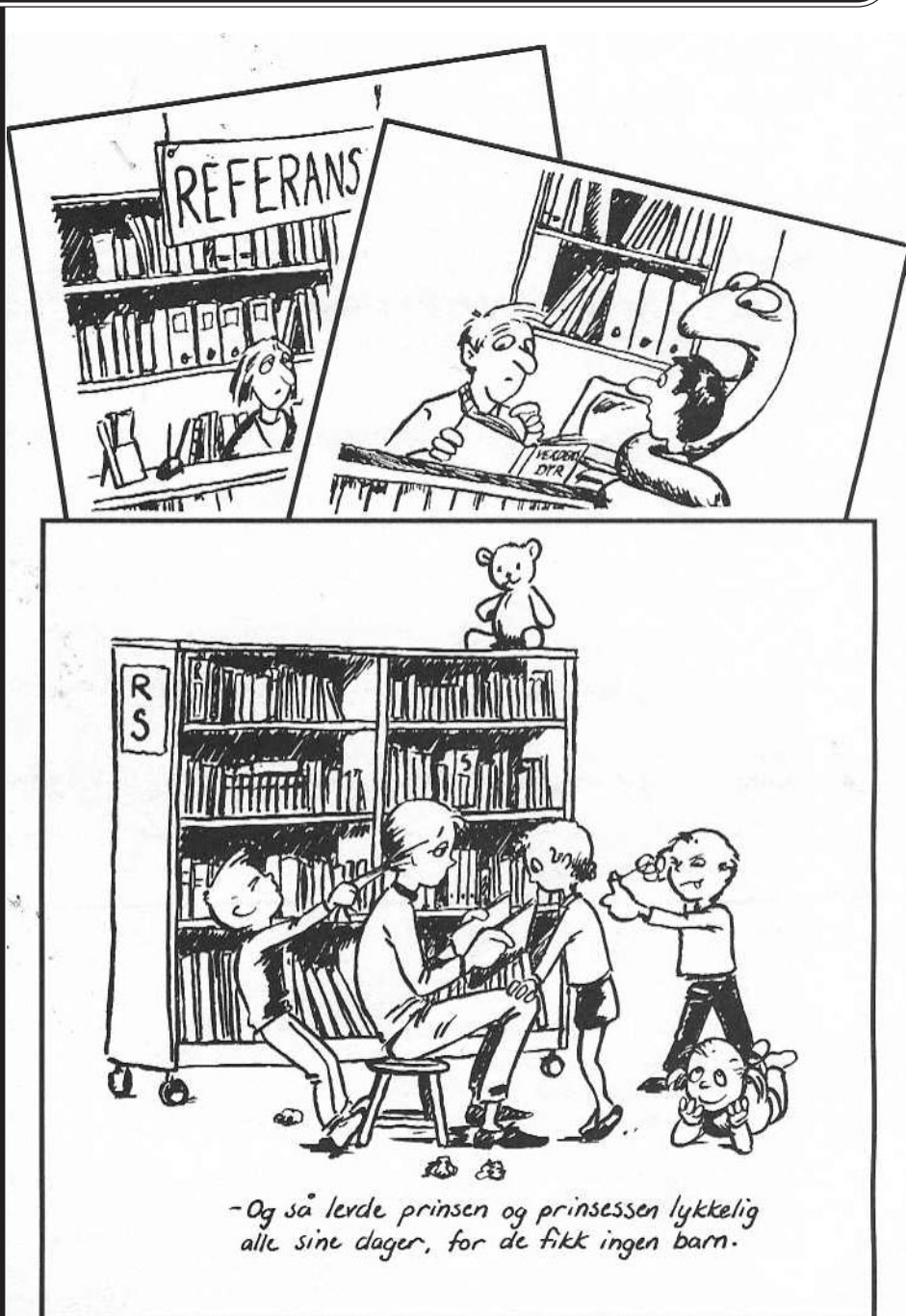
**BF har levert krav til
mellomoppgjøret på
statssektoren.**
Forbundsstyremedlem
Anne-Mette Vibe
presenterer dem.

s.6

Blikk på Nord-Norge

Under denne vignetten skriver Ingeborg Motzfeldt denne gangen om planene om utdanningstilbud innen bibliotekfag i Nesna og Tromsø. Sistnevnte minner hun om er et forsøk på å gjøre to ting på en gang: Både få til bibliotekarutdanning i Nord-Norge, og samtidig etablere faget på universitetsnivå.

s.16

Vi har fått fast tegner i "Bibliotekaren". Vil du se mer av Marianne Selviks tegninger, slå opp på "Galleri Marianne"

s. 11

Forbundsstyret i Bibliotekar- forbundet:

Randi Rønningen (leder)
Menighetsfakultetets bibliotek
Boks 5144 Majorstua
0302 Oslo
Tlf.job: 22 59 05 22
Fax: 22 69 18 90
Tlf.priv.: 22 19 56 41

Erling Bergan (nestleder)
Høgskulen i Sogn og Fjordane
Avdeling for helsefag
6800 Førde
Tlf.job: 57 82 94 10
Fax: 57 82 94 30
Tlf.priv.: 57 82 24 09

Kristin Storvig (AU-medlem)
Nord-Trøndelag fylkesbibliotek
Dampsaga
7700 Steinkjer
Tlf.job: 74 16 93 54
Fax: 74 16 24 10
Tlf.priv.: 74 15 16 46

Kirsten Grøtte (sekretær)
Rud videregående skole
Hauger skolevei 8-10
1351 Rud
Tlf.job: 67 13 20 60
Fax: 67 13 15 50
Tlf.priv.: 67 13 26 49

Kristin Østerholt (kasserer)
Svalbardgt. 2 c, Leil. F
9600 Hammerfest
Tlf.job: 78 41 17 42
Fax: 78 41 10 34
Tlf.priv.: 78 41 08 52

Turid Holtermann (styremedlem)
Trondheim folkebibliotek
Postboks 2903 Tempe
7002 Trondheim
Tlf.job: 73 54 75 00
Fax: 73 54 75 10
Tlf.priv.: 73 91 11 59

Anne-Mette Vibe (styremedlem)
Norges idrettshøgskoles bibliotek
Postboks 40 Kringsjå
0807 Oslo
Tlf.job: 22 18 56 80
Fax: 22 23 42 20
Tlf.priv.: 22 27 80 12

Bibliotekaren:

Tidsskrift for Bibliotekar-
forbundet

ISSN 0804-4147

Ansvarlig redaktør:

Randi Rønningen

Redaksjon:

Erling Bergan
Anja Angelskår Mjelde

Trykk:

Falch Hurtigtrykk, Oslo

Abonnement:

Abonnement på «Bibliotekaren» i
1995 koster kr.160,-. Beløpet be-
tales inn til vår postgirokonto.
Merk talongen «Abonnement 95».

Annonser:

1/1 side kr.1.200,-.
1/2 side kr. 600,-.

Utgivelsesplan:

Nummer:	Deadline:	I postkassa:
1 - 1995	18.januar	8.februar
2 - 1995	1.mars	22.mars
3 - 1995	19.april	10.mai
4 - 1995	31.mai	21.juni
5 - 1995	9.august	30.august
6 - 1995	13.september	4.oktober
7 - 1995	11.oktober	1.november
8 - 1995	15.november	6.desember

Bibliotekar- forbundet

Medlemskap:

Bibliotekarforbundet ble stiftet
12.juni 1993. Medlemskap fram til
1.1.95 har kostet kr.200,- for
bibliotekarer og kr.100,- for 2. og
3.års studenter ved Statens biblio-
tek- og informasjonshøgskole.

BF er fra 1.1.95 medlem av AF,
og dermed begynner normale
kontingentsatser å gjelde. Full kon-
tingent er kr.2.388,- pr.år (kr 199,-
pr.mnd). Redusert kontingent (for
de som har halv stilling eller min-
dre): kr.1.728,- pr.år (kr 144,-
pr.mnd). Ikke-yrkesaktive betaler
kr. 475,- pr.år, og studenter
kr.175,- pr.år. Kontingenten inklu-
derer medlemskap i AF og abon-
nement på «Bibliotekaren», men
den inkluderer ikke medlemskap i
NBF i 1995.

Du får tilsendt innmeldingsskjema
ved å skrive til BF.

Adresse:

Bibliotekarforbundet
Postboks 9315 Vålerenga
0610 Oslo

Elektronisk post:

bforbund@bibhs.no

Postgiro-konto:

0825.0817062

Innhold:

Randi Rønningen:	
Leder'n	s. 3
Erling Bergan:	
Svært god medlems-	
tilstrømning til BF	s. 4
Randi Rønningen:	
Bibliotekarforbundet	
og forhandlings-	
avtaler	s. 5
Anne-Mette Vibe:	
Vi har tiden på	
vår side	s. 6
Kurs for tillitsvalgte	
i kommunal sektor	s. 7
Rapport fra kontroll-	
komiteen	s. 8
Jon Einar Spetz:	
På den ytterste gren	s. 10
Marianne Selvik:	
Galleri Marianne	s. 11
Kari Gulbraar:	
Bibliotekarer i	
Afrika - fokus på	
utdanning og	
jobbmuligheter	s. 12
Alf Endre Magnussen:	
Hans Martin i	
ny jobb	s. 14
Ingeborg Motzfeldt:	
Bibliotekarutdanning	
på universitetet : to	
ting på en gang	s. 16
Notiser	s. 18
Dokumentasjons-	
vitenskapens plass	
i informasjons-	
samfunnet	s. 21
Nordisk boligbytte i	
sommerferien 1995 ...	s. 22
Bibliotekarforbundets	
innmeldingsskjema	s. 23

Randi Rønningen,
leder i Bibliotekarforbundet

Private og statlige ansatte i Bibliotekarforbundet

Henvendelser forbundsstyret har fått den siste tiden tyder på at det råder forvirring om hvem som kan bli medlem av Bibliotekarforbundet. Med henvisning til avtalen som er inngått mellom Bibliotekarforbundet og Forskerforbundet/Fagbibliotekarforeningen, blir det hevdet at bibliotekarer i private og statlige institusjoner ikke kan bli medlem av BF. Dette er ikke riktig.

Før jeg går inn på avtalen, vil jeg ta en kort oppsummering av historien bak opprettingen av BF. Bakgrunnen for oppropet våren 1992 var ønsket om å samle alle bibliotekarer i ett forbund, uavhengig av arbeidsgiver, og at dette forbundet skulle søke om opptak i AF. Dette var også utgangspunktet for «Prosjekt Bibliotekarforbund» som startet i oktober 1992. Det ble imidlertid tidlig klart at Fagbibliotekarforeningen (FBF) ikke ønsket å gå inn i det nye forbundet. FBF er allerede medlem av AF, gjennom Norsk Forskerforbund. For at Forskerforbundet/FBF skulle støtte BF's søknad om opptak i AF, satte de som betingelse at det ble inngått en avtale mellom de to forbundene, en avtale som skulle regulere medlemsrekrutteringen.

Avtalen sier at bibliotekarer ansatt i statlige og private forsknings- og utdanningsinstitusjoner skal være organisert i Forskerforbundet/FBF, mens bibliotekarer ansatt i kommunale og fylkeskommunale institusjoner skal være organisert i BF. Avtalen sier ikke noe om bibliotekarer ansatt i øvrige statlige og private institusjoner.

Hva er en forsknings- og utdanningsinstitusjon i denne sammenhengen? BF tolker dette som institusjoner hvor Forskerforbundet har lokale foreninger, hovedsaklig i universitets- og høyskolesektoren og i private forskningsinstitusjoner. Her ser vi at en anbefaling av medlemskap i Forskerforbundet kan forsvares, spesielt i forhold til den lokale medbestemmelsesretten.

I øvrige statlige og private institusjoner er det ingen grunn til ikke å velge Bibliotekarforbundet. BF har forhandlingsrett på statlig sektor og kan ivareta sine medlemmers interesser innen denne sektoren. Her er det andre motiver som er avgjørende, f.eks. hvem en ønsker å identifisere seg med, samling av alle bibliote-

karer i ett forbund og hvordan arbeidstakerne i institusjonen forøvrig har organisert seg.

Til slutt vil jeg presisere at ingen bibliotekarer blir nektet medlemskap i Bibliotekarforbundet. I BF's vedtekter står det: «For å bli medlem må en ha bibliotekareksamen fra Statens bibliotek- og informasjonshøgskole, eller ha uten-

landsk ekvivalens.» Dette er fortsatt gyldig. BF ønsker heller ikke forlange at de ca 50 fylkeskommunale medlemmene i FBF går inn i BF. Dersom noen av disse, til tross for den inngåtte avtalen med BF, ønsker å forbli i Forskerforbundet/FBF, har BF stor forståelse for dette.

Svært god medlems- tilstrømning til BF

Erling Bergan,
nestleder i Bibliotekarforbundet

Etter at BF ble tatt opp i AF i november i fjor, har bibliotekarer måttet ta stilling til medlemskap i BF på nye premiser. Nå er det alvor. Det er ikke lenger anledning til å opprettholde medlemskap i andre fagforbund og samtidig være medlem av Bibliotekarforbundet. BF bygger nå på vanlige satser for kontingent til fagforbund, ikke de symbolske hundrelappene vi opererte med før opptaket i AF.

Mange bibliotekarer som har ønsket fullt BF-medlemskap har fortalt oss at de først måtte avvikle verv de hadde i andre forbund. Noen har også villet vente til lokale forhandlinger eller andre saker de hadde gående med sine forbund var avsluttet. Vi har satt pris på at bibliotekarer har villet håndtere overgangen på en så ordentlig og real måte.

På denne bakgrunnen har vi hatt forventninger om at medlemsantallet i BF skulle stige, men sannsynligvis ganske rolig, utover 1995. Planleggingen av våre aktiviteter har da også vært svært nøktern. Fremdeles vil det gå noen måneder før vi etablerer kontor med ansatt personale. Dyr møtevirksomhet begrenses første halvår 1995. Utgivelsene av "Bibliotekaren" er doblet i forhold til i fjor, men produksjonen er fremdeles svært enkel og rimelig. Vi har ikke villet pådra oss regninger før vi så medlemstallet og kontingentinntektene.

Utviklinga de siste månedene har derfor vært en svært positiv opplevelse. Da vi satte sluttstrek for dette nummeret av "Bibliotekaren" 1.mars, var medlemstallet allerede

passert 450. Det kommer drøyt 10 nye medlemmer hver uke. Fra tid til annen kommer det konvolutter med innmelding fra samtlige bibliotekarer ved ett bibliotek. En betydelig del av medlemmene har ikke vært medlemmer av BF før i år. Vi har altså en "reserve" av tidligere medlemmer som forventes å melde seg inn utover året. Det er sannsynlig at vi passerer 500 medlemmer før påske!

Det er tydelig at bibliotekarer snakker mye seg imellom om dette med innmelding i BF. Frykten for at dette prosjektet ikke "tar av" er blitt borte. Det er bibliotekarer sjøl, rundt omkring i bibliotekene, som argumenterer best for medlemskap i BF for tida. Den innsatsen styret gjør er mer å betrakte som et støtteapparat. Dette håper vi fortsetter enda en tid. Bibliotekarer vil tjene på hvert nytt medlem BF får, det gir oss økt forhandlingsstyrke, økte kontingentinntekter å basere aktivitetene på, og et bredere fundament av erfaringer å spille på når videre strategier skal utvikles.

Vi setter ikke opp noen tallmessige målsettinger for medlemstall utover i 1995. Men vi kan vel være enige om at alle BF-medlemmer bør sette kreftene inn på at medlemstallet skal fortsette å øke. Ta en telefon til en kull-kamerat fra bibliotekhøgskolen og spør om medlemskap. Hva med biblioteksjefen i nabokommunen? Kolleger du møter på kurs? Kopier innmeldingsskjema på nest siste side i "Bibliotekaren" og gi det til "gjerdesittere" du kjenner. Resultat: 500 før påsketider. Hvor mange før sommeren? Hvor mange til landsmøtet i september? Hvor mange før året er slutt?

Bibliotekarforbundet og forhandlingsavtaler

En forutsetning for at Bibliotekarforbundet kan fungere som et fagforbund er at vi omfattes av avtaleverket som gjelder for arbeidslivet. Dette var derfor det første forbundsstyret måtte arbeide med etter opptaket i AF. Nå er det meste på plass, nedenfor følger en kort oppsummering for de ulike sektorer.

Randi Rønningen,
leder i Bibliotekarforbundet

Statlig sektor

På statlig sektor er det enkelt. Der er det inngått avtaler mellom Administrasjonsdepartementet på den ene siden og de tre hovedsammenslutningene (AF, LO og YS) på den annen side. De aktuelle avtalene er Hovedtariffavtalen og Hovedavtalen for arbeidstakere i staten. Som medlem av AF fra 1. januar i år, blir BF automatisk omfattet av disse avtalene og har dermed forhandlingsrett i statlig sektor.

Kommunal sektor

På kommunal sektor er det hvert enkelt forbund, ikke hovedsammenslutningene, som inngår avtaler med Kommunenes Sentralforbund (KS). Ut fra andre forbunds erfaringer valgte forbundsstyre å søke om at BF fikk forhandlingsrett gjennom den såkalte «13-gruppen», en samling av AF-forbund som har felles avtaler med KS. At BF blir en av partene i 13-gruppen er nå akseptert av KS, BFs medlemmer er derfor omfattet av Hovedtariffavtalen og Hovedavtalen for arbeidstakere i kommunal sektor.

13-gruppen består i dag av ni forbund:

Bibliotekarforbundet
Den norske kirkes Preste- og Kateketforening
Det Norske Diakonforbund
Høgskoleutdannedes Forbund
Norges Farmaceutiske Forening
Norsk Forskerforbund
Norsk Skolelederforbund
Samfunnsviternes Fagforening
Sosialøkonomenes Fagforening

Sentralt fungerer 13-gruppen som en enhet. Gruppen har faste møter og deltar med to medlemmer i AF-Ks råd,

hvorav den ene har stemmerett. Allerede med dagens medlemstall er BF ett av de største forbundene i 13-gruppen.

På fylkeskommunal sektor er også samarbeidet formalisert, her opptrer 13-gruppen som en forhandlingspart overfor arbeidsgiver. I primærkommunene er det store variasjoner. Noen kommuner forhandler direkte med hvert enkelt forbund, andre forhandler kun med en representant for 13-gruppen. I noen kommuner er det også et samarbeid med AF-forbund utenfor 13-gruppen.

Oslo kommune

Oslo kommune er ikke medlem av Kommunenes Sentralforbund. De har derfor sitt eget avtaleverk. BF er nå akseptert som en av partene i den såkalte Oslogruppen, en samling av AF-forbund som har felles tariffavtale med Oslo kommune. Dette betyr at BFs medlemmer omfattes av det såkalte «Dokument nr 25. Oslo kommunes overenskomster med arbeidstakerorganisasjonene vedrørende lønn- og arbeidsvilkår for arbeidstakere i Oslo kommune».

Oslogruppen består i dag av syv forbund:

Bibliotekarforbundet
Den norske kirkes Preste- og Kateketforening
Høgskoleutdannedes Forbund
Lærerforbundet
Norsk Forskerforbund
Norsk Skolelederforbund
Samfunnsviternes Fagforening

Privat sektor

AF har ikke tariffavtaler med NHO eller andre arbeidsgiverorganisasjoner på privat sektor. Det blir derfor BF som må forhandle fram en avtale med de virksomheter våre medlemmer er ansatt i.

Vi har tiden på vår side

Anne-Mette Vibe,
styremedlem i Bibliotekarforbundet

Krav på statlig sektor

Bibliotekarforbundet har sendt inn følgende krav i forbindelse med tariffrevisjonen til AF - statlig sektor:

Kode 1074 Bibliotekar

Nåværende avlønning: LR 13, grunnstige ltr. 17-27
Krav: LR 16, grunnstige ltr. 17-29

Dette er begynnerstillingen for bibliotekarer i staten. I institusjoner med flere bibliotekarer er hovedtyngden plassert i denne koden. Stillingen må derfor ha en tilfredsstillende grunnlønn og utviklingsmuligheter for de som blir sittende lenge i stillingen.

Kode 1172 Avdelingsbibliotekar

Nåværende avlønning: LR 16, grunnstige ltr. 17-29
Krav: LR 18, grunnstige ltr. 19-31
Endring av tittel til BIBLIOTEKAR

Dette er første opprykksmulighet for bibliotekarer. Her innplasseres bibliotekarer med ansvar for spesialoppgaver. Da stillingen ikke nødvendigvis innebærer ledelse, bør den ha et navn som ikke antyder ledelsesfunksjoner.

Stillingen er første trinn på en karrierestige for de som ønsker større utfordringer og ansvar. Disse må sikres en tilfredsstillende uttelling i forhold til begynnerstillingen.

Kode 1178 Avdelingsbibliotekar

Nåværende avlønning: Ltr. 31-39
Krav: Ltr. 33-45

Denne koden benyttes til ledere av mindre bibliotek og avdelingsledere i større bibliotek. Stillingene medfører både personalansvar og faglig ansvar.

Bibliotekarforbundet som påvirkningskanal

Disse kravene er i tråd med kravene fra **Fagbibliotekarforeningen**. Denne foreningen har lang erfaring med lønns-

krav på statlig sektor, og har ifølge samarbeidsavtalen hovedtyngden av medlemsmassen på denne sektor. Fagbibliotekarforeningen er tilsluttet AF via Forskerforbundet, som igjen har Frank Anthun som direkte talsmann siden han sitter i AF-S.

Men - siden **Bibliotekarforbundet** nå er direkte tilsluttet AF har vi en påvirkningskanal som kommer i tillegg. Vi ble invitert til en samtale med forhandlingskonsulent Kari Tangen i AF for å utdype lønnskravene. Vi takket ja og undertegnede møtte opp på AFs kontor.

Anne-Mette Vibe har vært i samtale med AFs forhandlingskonsulent. (foto: ebe)

Forhandlingskonsulenten var meget interessert i å få vite mer om bibliotekarene som yrkesgruppe. Forskjellen på universitetsbibliotekar og bibliotekar måtte forklares. Andre områder som ble utdypet var vår faglige bakgrunn: at bibliotekarer får 60 vekttalls uttelling for sin treårige utdanning, mens sykepleiere får 40 og fysioterapeuter får 50. Videre at halvparten av de 120 studentene som ble tatt opp til bibliotekarstudiet i 1994 hadde et grunnfag eller mer. I jobbsammenheng ble det påpekt at en bibliotekar i fagbi-

bliotek nødvendigvis er bedre faglig kvalifisert hvis hun har tilleggsutdanning i moderinstitusjonens fag.

Vi burde stå sterkt i forhandlingssammenheng til våren, selv om dette er et mellomoppgjør. Sykepleierne, fysioterapeutene, bioingeniørene og radiografene forhandlet seg alle opp til LR 15 i fjor, mens vi altså fortsatt står i 13. Ingeniørene står faktisk igjen i 12 og vil ha det forandret, selvom de åpenbart har andre karriereveier enn de nevnte kvinneyrkene. AF er generelt innstilt på å få hevet lønnsnivået for de treårige utdanningene.

Fremtidige veivalg

Grenseoppgangen i forhold til Fagbibliotekarforeningen har vist at det er en del uavklarte veivalg i den fremtidige lønnskamp for bibliotekarer. Jeg kaster ut noen stikkord:

- Bør vi se på det tradisjonelle skillet mellom bibliotekarer/ universitetsbibliotekarer? Er det f.eks. en fanesak for et

«kvinneforbund» å sørge for at man kan velge karriereveien bibliotekar - universitetsbibliotekar uten å bruke ekstra semestre. Kvinners karriereveier går jo ofte via sideveis utdanninger som hverken fører til mer makt eller høyere lønn.

- Bør vi satse på lokale eller sentrale forhandlinger? Den første formen har tillit til den enkeltes styrke i hylekoret på den lokale arbeidsplass. Den sentrale formen satser på å løfte kvinneyrkene som gruppe.

- Hva er vi som yrkesgruppe mest tjent med? At vi får opp lønningene for de best betalte bibliotekarene: lederne og fagbibliotekarene. Eller at vi løfter i flokk, det vil si at vi alle tjener på at de lavest betalte bibliotekarene (les: fylkeskommunalt og kommunalt ansatte) kommer høyere.

God lønnsøking!

Kurs for tillitsvalgte i kommunal sektor

Bibliotekarforbundet vil arrangere sitt første kurs i begynnelsen av juni. Fokus vil bli satt på avtaleverk og forhandlingsforhold i kommunal sektor. Kurset vil skaffe oss viktig erfaring om hvordan vi bør legge opp slike kurs-tilbud i tida framover.

Kurset vil bli lagt til Oslo-området og sannsynligvis vil det gå over to dager. En del BF-tillitsvalgte på kommunal sektor vil bli invitert, sammen med styremedlemmene og varamedlemmene til styret. En fra BFs lokallag på bibliotekarutdanninga ved Høgskoolen i Oslo vil trolig også kunne delta. Vi planlegger et kurs med omlag 20 deltakere.

Foredragsholdere blir Elly Frogner, forhandlingssekretær i AF - seksjon kommune, og Randi Rønningen, leder i BF. Etter en gjennomgang av hvordan AF, AF - seksjon kommune, 13-gruppa og BF fungerer, vil foreragsholderne gå gjennom Hovedavtalen, Hovedtariffavtalen, Arbeidsmiljølova og lover og regler i arbeidslivet forøvrig.

Dersom det blir streik ved vårens lønnsoppgjør, vil kurset sannsynligvis bli utsatt til høsten. Forståelig nok vil for-

dragsholderne i Mai/juni få hendene fulle med andre ting enn kursforberedelser.

Det har etterhvert blitt valgt tillitsvalgte blant BFs medlemmer på flere bibliotek rundt om i landet. Vi regner med at det på enda flere arbeidsplasser blir foretatt slike valg i tida framover. Dette organiserer BFs medlemmer på den enkelte arbeidsplass. Ta kontakt med Randi Rønningen dersom du trenger hjelp til å finne ut hvem som er BF-medlemmer på ditt bibliotek.

Tillitsvalgte som ønsker å delta på dette kurset sender en kort skriftlig søknad til Bibliotekarforbundet, Postboks 9315 Vålerenga, 0610 Oslo.

Rapport fra kontrollkomiteen

Kontrollkomiteen i Bibliotekarforbundet har med utgangspunkt i arbeidsprogrammet vedtatt på landsmøtet 1993 gått gjennom forbundets virksomhet i 1993 og 1994.

Kontrollkomiteens rapport for 1993

Tariffspørsmål, fag- og utdanningspolitikk og internasjonalt arbeid

På grunn av et års utsettelse av AF-medlemskap har BF ikke formelt kunnet utføre disse oppgavene. Styret har likevel i sitt arbeid med oppbygging av Forbundet opprettet kontakter og deltatt i debatter som vil danne et grunnlag for arbeidet videre.

Tidsskrift

Styret prioriterte etableringen av tidsskriftet "Bibliotekaren" etter stiftingsmøtet. Dette var helt i tråd med møtets intensjoner og det vedtatte arbeidsprogrammet. Tidsskriftet har fungert som bindeledd mellom styret og medlemmene. Utgavene i 1993 var preget av informasjon til nye medlemmer og orientering om styrets arbeid.

Organisatoriske forhold

BFs ledelse brukte fra stiftelsesmøtet 12.6.93 til 31.12.93 alle krefter på å utforme søknad til AF om opptak og på å søke støtte for søknaden i ulike AF-ledd. Det forelå ikke noe økonomisk eller annet grunnlag for å realisere andre av underpunktene under organisatoriske forhold i 1993.

Kontrollkomiteens rapport for 1994

Tariffspørsmål, fag- og utdanningspolitikk

I løpet av 1994 har styret videreutviklet sin kompetanse og sin plattform for å kunne ivareta de formelle rammer for tariff- og lønsspørsmål etter godkjent medlemskap i AF. Det har vært avholdt møter med sikte på å få til nødvendige forhandlingsavtaler m.m. og det er utarbeidet lønnsplan til bruk ved oppgjøret våren 1995.

Internasjonalt arbeid

Styret har hatt kontakt med BF i Danmark og DIK-forbundet i Sverige.

Tidsskriftet "Bibliotekaren"

Etter AFs avslag på søknaden om opptak har utgivelsen av "Bibliotekaren" vært BFs hovedaktivitet overfor medlemmene i 1994. Tidsskriftet har utviklet seg til et faglig tale- og utvekslingsorgan. Styret har på dette punkt oppfylt arbeidsprogrammets intensjoner. Redaksjonen av "Bibliotekaren" har utført et imponerende arbeid og bygd opp en ny stor aktør på bibliotekstidskriftfronten.

Organisatoriske forhold

Hoveddelen av 1994 har fra BF's side blitt brukt til å mobilisere for å fremme ny søknad til AF. Det har ikke foreligget noe grunnlag for en annen handlemåte fra BF's side. I annen halvdel av 1994 har BF på en tilfredsstillende måte lagt planer for etablering av lokallag og etablering av sekretariat i 1995. BF har i perioden drevet et aktivt vervingsarbeid og det er oppnådd meget gode resultater. Skoleringstiltak for tillitsvalgte er ikke gjennomført fordi medlemskapet i AF var en forutsetning.

Styret har søkt samarbeidspartnere innenfor AF der dette er naturlig. En endring av samarbeidsavtalen med Norsk Forskerforbund/Fagbibliotekarforeningen er foretatt etter Krav fra Forskerforbundet/Fagbibliotekarforeningen. BF har forøvrig arbeidet aktivt med å søke støtte blant AFs medlemsgrupperinger for BF's søknad om opptak.

Kontrollkomiteens konklusjon

Etter avslaget på søknaden om BF's medlemskap i AF har styret på en profesjonel måte prioritert det viktige arbeidet med å:

- * Arbeide videre med ny søknad om opptak i AF
- * Holde medlemmene godt informert
- * Utvikle medlemstidsskriftet «Bibliotekaren»

Rannveig E. Eidet (sign.)   Frode Bakken (sign.)
 Thomas Brevik (sign.)   Tina Mannai (sign.)

Oslo 21.februar 1995

Hvorfor gå over bekken etter vann?

Vi leverer norske og utenlandske bøker, tidskrifter, gråsonepublikasjoner og andre informasjonsprodukter. Vi tilbyr:

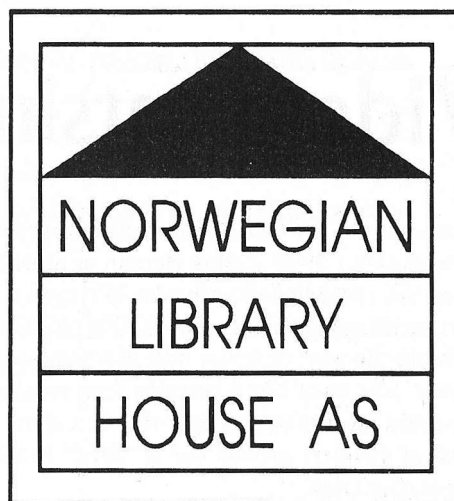
- Riktige priser
- Effektive rutiner
- Oversiktlige statusrapporter
- Personlig oppfølging

Større kunder tilbys svært fordelaktige betingelser, med reelle rabatter på utenlandske priser.

Ta kontakt -- vi sender gjerne en oversikt over våre tjenester.

Norwegian Library House AS

Postboks 118 Tåsen
 0801 Oslo
 Telefon 22 95 27 42
 Telefax 22 95 03 25

Library Supply på norsk

Bibliotekar
Jon Einar Spetz,
Arendal

På den ytterste gren

For å si det som det er, hadde jeg egentlig tenkt å tilegne denne spalten til overdreven respekt for, motstand mot og fiendtlighet til informasjonsteknologien. Jeg hadde tenkt å utlegge teksten om datavegving, referere til vårens G7-møte der EU-kommisjonen presenterte en undersøkelse som viste at de nor-

diske lands befolkning vet mest om IT. Jeg hadde videre tenkt å skildre det, for å si det forsiktig, ikke alltid konfliktfrie forholdet mellom bibliotekene og deres systemleverandører. Samt et prosjekt i Sverige som blir kalt «IT-bussen» som går ut på at en trailer proppfull med datautrustning nå skal pløye nabolandet på kryss og tvers i den hensikt å spre budskapet om ITs frelsende kraft.

Jeg hadde også tenkt å forankre mine IT-resonnement historisk gjennom å redegjøre for teknologifientlighetens/framskrittspessimismens røtter f.eks. i form av 1810-tallets ludditter-opprør i England [britiske vevere som ødela tekstilmaskiner for å hindre at maskinproduksjonen skulle gjøre dem arbeidsløse, red. anm.]. Samt eventuelt som en historisk ironi/historisk kuriosium - stryk det som ikke passer - fortelle om 1600-tallets Danzig, der bystyret lot myrde oppfinneren av den såkalte bandvevstolen fordi denne oppfinnelsen såg ut til å være så bra at den skulle gjøre alle vevere arbeidsløse. Men jeg avstår. Overalt kan du lese om IT. Det står oss til slutt opp i halsen.

Den 8.mai i år er det femti år siden frigjøringen. Dette skal naturligvis markeres. Bibliotekene er jo toleransens eksponent framfor andre og dermed alle totalitære ideologiers mest adekvate motpol. Som mange andre bibliotekarer har jeg kastet meg hodestups i gamle arkivskuffer på jakt etter autentisk materiale som kan belyse bibliotekenes rolle og vilkår gjennom krigsåra.

En lettlest kilde som står for hånden er krigsårgangene av Bok og bibliotek. Disse årgangene er ekstra interessante ettersom de selv utgjør en del av krigens forløp og etterspill. Mitt tips er å først lese 1945-årgangen - der gjenfinnes oversikter over bibliotekene under krigen. 1)

I artikkelen Bibliotekene er atter fri! går redaktøren gjennom den nazistiske bibliotekspolitikken. I et lengre avsnitt skildres de store bibliotekenes tilværelse, Bergens museums bibliotek, Nobelbiblioteket, Deichmanske, (men her finnes det mer å hente i Ringdals «By, bok og borger»), Bergen offentlige bibliotek, Kristiansand folkebibliotek. Videre står det en del interessant om de tyske «bokgavene», dessuten om litteratur som nazistene forbød (indeks-bøker) og beslagla.

Tidligere årganger bør leses i lyset av de artiklene som ble skrevet etter frigjøringen. I perioden april 1940 til oktober 1941 kunne Arne Kildal utføre det redaksjonelle arbeidet i relativ frihet. Deretter legges Bok og Bibliotek under N.S.-administrasjonen og Kildal fratrer redaksjonen i protest. De følgende årganger ble derfor fullstendig nazifiserte.

I arbeidet med frigjøringsjubileet har det slått meg hvor bemerkelsesverdig lite som publiseres om krigsårenes biblioteksvirksomhet. Det har jo forøvrig ikke blitt skrevet særlig mye generell bibliotekshistorie heller de seneste åra, rett meg om jeg tar feil.

Det virker besynderlig på meg at vår yrkesgruppe, som stadig debatterer sin identitet, ikke i høyere grad utforsker sin egen historie. Og ikke sjelden møtes man av nyttemoralistiske innvendinger som «Hva skal det tjene til? Hvilken bruk har jeg for historie-kunnskaper?» Det beste svar jeg kan komme på er en vegetasjonsmystisk formulering: Vi sitter alle på den ytterste gren av vårt eget stamtre.

Ved en anledning luftet jeg tanken på å etablere et bibliotekmuseum for et par kolleger. De hadde vanskelig for å se verdien av et slikt prosjekt. Og det er mulig at min museumsidé var langt fra glimrende, men den manglende interessen for egen bakgrunn er en bisarr tendens.

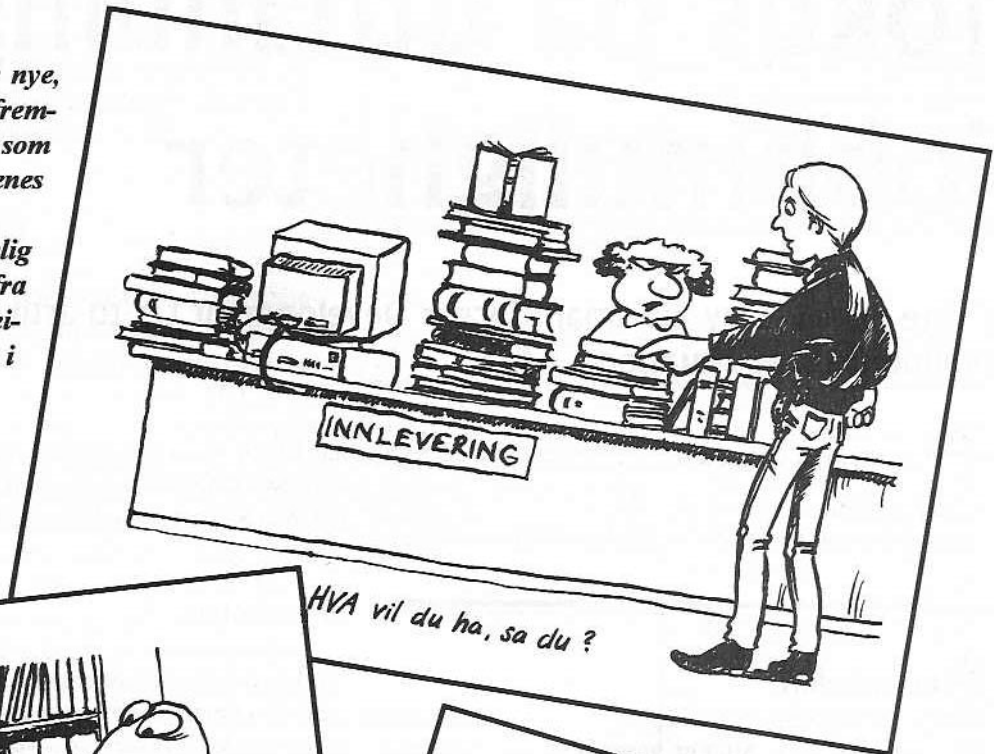
Spørsmålet er om bibliotekarenes identitetsdebatt har en futuristisk slagside på grunn av for liten historisk ballast? Grav der du står og skattene kan bli mange!

1) Paginering kan volde besvær. Fram til aprilnummeret 1945 (s.1-52) var Bok og bibliotek under nazistisk redaksjon. Arne Kildal, som tok over redaksjonen igjen etter frigjøringa startar opp igjen sidenummerering. Det som skulle ha vært s.53 ble til s.1.

Galleri Marianne

Marianne Selvik er vår nye, faste tegner, og hun vil fremover bidra med tegninger som kan illustrere bibliotekarenes hverdag (?!).

Marianne, som opprinnelig er fra Bergen, gikk ut fra SBIH våren 1994, og arbeider i dag ved Høgskolen i Voldas bibliotek.

Bibliotekarer i Afrika - fokus på utdanning og jobbmuligheter

I siste nummer av *Librarian Career Development* tar to artikler¹ opp bibliotekarenes situasjon i Afrika

BLIKK UT I VERDEN

Av Kari Gulbraar,
Hovedbibliotekar ved Høgskolen i Oslo,
Fellesbiblioteket Bislet

har i liten grad blitt utviklet ut fra kontinentets behov, og dermed har afrikanske regjeringer mistet troen på bibliotek-tjenester som et viktig bidrag i utviklingen.

Bokorientert

Afrikansk bibliotekarutdanning er svært bokorientert og har i det alt vesentlige utviklet seg fra britisk tradisjon. Den første bibliotekskolen ble startet ved universitetet i Ibadan, Nigeria i 1959. Siden da har bibliotekarutdanning kommet på programmet ved ytterligere 19 utdanningssteder på kontinentet. Men selv om alle disse skolene har forsøkt å utvikle tilbudet i retning av større relevans for lokale behov, viser det seg at pensum i stor grad avspeiler et mønster som er tilpasset den industrialiserte verden.

Tilbud og behov

Ass. Professor L.O. Aina er ansatt ved universitetet i Gaborone, Botswana, og fokuserer på den utdanningen man tilbyr "informasjonsmedarbeidere" ved afrikanske universitet og høyskoler i forhold til de faktiske oppgavene disse møter ute i arbeidslivet.

Utgangspunktet er at der folk mangler mest, slik som man finner det overalt på det afrikanske kontinentet, trengs det mest informasjon. Informasjon som en vital ressurs burde være tilgjengelig på alle områder. Men informasjon har laveste prioritet hos dem som har ansvaret for utvikling av de afrikanske samfunnene.

Utdanning som ikke passer virkeligheten

Et problem i denne sammenhengen er at bibliotekarene ikke får en utdanning som setter dem i stand til å møte kravene som blir stilt dem i den afrikanske virkeligheten. Utdanningstilbudet for bibliotekarer og andre informasjonsarbeidere

Vi liker å tenke oss at bibliotekaren har en utdanning som kvalifiserer til arbeid over hele verden. Det er en sannhet med store modifikasjoner. Det eneste som er internasjonalt ved vår utdanning er håndverket. De fleste bibliotekarer har svært begrenset kunnskap om sitt fagområde praktisert i fjerne land, eller om kolleger under andre himmelstrøk. Denne spalten vil bringe stoff fra hele verden om bibliotekarer og bibliotek. Emnene vil kunne spenne svært vidt, og tar sikte på å skjerpe den internasjonale nysgjerrigheten hos Bibliotekarens lesere.

Omlegging nødvendig

Flesteparten av faktiske og potensielle bibliotekbrukere i Afrika trenger informasjon framfor bøker. Etersom en svært stor del av befolkningen er helt eller delvis analfabeter, faller disse helt utenom som målgrupper for bibliotekarenes faglige innsats. For at disse store gruppene skal få dekket sitt behov for informasjon, er det helt nødvendig at utdanningen legges om. Når det legges vekt på moderne informasjonsteknologi, bidrar dette til

å flytte fokus vekk fra det faktiske behovet i befolkningen over på en virkelighet som de færreste bibliotekarer kommer ut i. Automatiserte kataloger over bokbestanden er av liten

verdi for en befolkning som ikke kan lese. Det er av vesentlig betydning at bibliotekaren i lokalsamfunnet behersker kunnskap om formidling av alle typer informasjon til befolkningen.

I tillegg hevder Aina at heller ikke forskere og studenter ved universitet og høyskoler får sine behov dekket, fordi bibliotekarene ikke behersker tjenester som er tilpasset deres nivå, og at utdanningen dermed svikter på en rekke vesentlige områder. Han etterlyser en radikal utvikling av utdanningsprogrammene ved universitet og høyskoler i Afrika og foreslår en bred debatt som kan munne ut i en bibliotekarutdanning tilpasset afrikanske forhold.

Utdannes til arbeidsløshet

I den andre artikkelen tar Michael Afolabi ved universitetet i Zaria, Nigeria, for seg jobbmuligheter for bibliotek- og informasjonsarbeidere i Afrika. Dagens virkelighet er at bibliotekarer utdannes til arbeidsløshet. Det er få bibliotekjobber, og utdanningen kvalifiserer ikke til mange alternativer. Afolabi peker på nødvendigheten av å skaffe muligheter for arbeid innen en utvidet informasjonssektor. Dette vil kreve omlegging av utdanningen, men også i høy grad mot og fantasi til å tenke og satse annerledes for å skaffe seg en jobb. Han lister opp en rekke (28) områder der bibliotekarer enten allerede har funnet sin «nisje» eller der det burde være muligheter. Noen av disse områdene kjenner vi godt: Informasjonssentra, bokhandler, forlag, konsulentvirksomhet osv. Men i tillegg kommer felter som

virkelig viser oppfinnsomhet og annerledestenking: Etablere kopisentral, lyd- og videoopptak, private eller offentlige hemmelige tjenester (intelligence, security service), post-/budservice, filmproduksjon m.m. Artikkelen lister opp muligheter for privatisering, investeringskostnader og hvovidt man kan regne med sysselsetting på hel- eller deltid. Dessuten påpekes det at en rekke av områdene krever tilleggsgutdanning.

At bibliotekarer utdannes til arbeidsløshet kan virke absurd i en del av verden der deres tjenester er så hardt tiltrengt. 2 Det er interessant å få verdensdelens egne synspunkter på årsaker til bibliotekenes og bibliotekarenes lave status. At forslag til mulige tiltak kommer fra bransjens egne utdannere er et positivt tegn som en bare kan håpe får gjennomslag hos kontinentets beslutningstakere.

¹ Aina, L.O. *The challenges of training the new information worker for Africa*. S. 13-17.

Afolabi, M. Career opportunities for library and information science professionals in Africa. S. 23-31.

I: Librarian Career Development, Vol. 2 No. 2.

² Til orientering: NBFs utdanningsfond forsikrer seg om at deres stipendiater er sikret jobb etter endt utdanning.

MikroMARC Utlån

Effektivitet satt i system!

Med enkle kommandoer kan bibliotekaren finne ut om en bok er på utlån og når den vil bli levert tilbake. MikroMARC Utlånssystem er menystyrt og derfor ukomplisert og greit å bruke.

Det er stor rasjonaliseringsgevinst ved EDB-utlån: Effektiv purring, bedre service, effektive reserveringsrutiner m.m.

Med MikroMARC Utlånssystem kan strekkodeteknikk benyttes! Når lånekort og bøker er utstyrt med strekkode skjer registreringen enkelt ved å føre lyspennen over strekkoden. Dermed er boken registrert på lån, og alle utlånsrutiner kan skje automatisk.

Ta kontakt idag – FOR EN PROFESJONELL HVERDAG!

**Norsk System
Utvikling A/S**

Malmøgaten 7 – 0566 Oslo
Telefon: 22 37 18 00
Telefax: 22 37 07 75

Hans Martin i ny jobb!

Hans Martin Fagerli har siden 1991 ledet biblioteket ved gamle SBIH. 1. april i år begynner han i ny jobb, nå må du spørre etter underdirektør Fagerli når du ringer Høgskolen i Oslo. Hans Martin, nylig passert det 1. halve århundret, skal i sin nye jobb lede bibliotekvirksomheten ved Høgskolen i Oslo. Han vil være underlagt administrerende direktør, og vil ikke ha noen medarbeidere knyttet direkte til seg.

**Hans Martin Fagerli intervjuet av
Alf Endre Magnussen**

- Min første oppgave blir å se på organisatorisk tilknytning mellom avdelingsbibliotekene, fellesbiblioteket på Bislet og meg, sier Fagerli.

- I dag ligger de forskjellige avdelingsbibliotekene fortsatt under avdelingene, men Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets mål er at alle biblioteksressurser skal samles under underdirektøren. Denne løsningen er også valgt her hos oss, men enda ikke iverksatt. Unntaket ved Høgskolen i Oslo blir biblioteket ved bibliotek- og informasjonsutdanningen som nok fortsatt vil ligge under avdelingen, som et slags laboratorium for studentene. Også journalistutdanningen har et dokumentasjonssenter med tidsskrifter, aviser og referanseverker som en del av grunnutdanningen. Dette vil bestå.

Integrering

Hans Martin Fagerli har lenge ivret for å knytte høgskolebibliotekene nærmere til den faglige delen av skolene. Han har ment bibliotekarer har vært for passive når det gjelder å plassere seg selv i organisasjonen, og at integreringen med den faglige virksomheten lider under dette. Likevel har han nå selv valgt å gå inn i en administrasjon i høgskolen.

- Jeg er ikke så opptatt av om stillingen er administrativ eller ikke. Underdirektørstillingen er rent administrativ, og jeg aksepterer at det er den modellen som er valgt. Men jeg vil jobbe for faglig integrering. Samarbeid med avdelingsrådsleder og kontorsjef blir sentralt. I samarbeid med for ek-

sempel pedagogene fra lærerutdanningen, kan det bli lettere å prøve ut prosjektorientert undervisning og problembasert læring, der biblioteket står sentralt. Vi tilhører jo samme høgskole.

Ressurser

- De forskjellige bibliotekene er i dag veldig ulike, når det gjelder bemanning og areal. I forhold til Riksbibliotek-

Hans Martin - slik han fremstår på et bilde sendt over Internet.

tjenestens normer er alle bibliotekene klart underbemannet når vi ser bort fra bibliotek- og informasjons-høgskolens bibliotek. Det er også store forskjeller i bruken fra studenter og ansatte. Innen de økonomiske rammene må vi prøve å utjevne forskjellene bibliotekene imellom.

Samarbeid

- På sikt kan det tenkes mer samarbeid mellom de forskjellige enhetene, f.eks. felles katalog. Men idag er det lite fjernlånstrafikk mellom enhetene, noe som tyder på at mye av litteraturen er så spesiell at den finnes bare en plass.

- Jeg må framover sette meg nærmere inn i hvordan forholdene er i de andre bibliotekene. Da vil det også vise seg om de forskjellige bibliotekene ønsker mer samarbeid innen høgskolen.

Høgskolen i Oslo

1. august 1994 ble 98 tidligere høgskoler slått organisatorisk sammen til 26 nye høgskoler. En av disse er Høgskolen i Oslo, som består av:

- Avdeling for økonomi-, kommunal- og sosialfag
- Avdeling for sykepleierutdanning
- Avdeling for ingeniørutdanning
- Avdeling for journalistikk-, bibliotek- og informasjonsfag
- Avdeling for estetiske fag.
- Avdeling for lærerutdanning
- Avdeling for helsefag

De to sistnevnte avdelingene er stort sett samlet på Bislet høgskolesenter. Avdeling for journalistikk-, bibliotek- og informasjonsfag er trolig neste avdeling som er på vei til Bislet. De andre avdelingene er spredt rundt i byen. Høgskolen i Oslo har om lag 7.500 studenter og rundt 800 ansatte.

Debatt?

Redaksjonen i "Bibliotekaren" ser gjerne at det kommer debattinnlegg i bladet. Siden de fleste bibliotekarer har flere kolleger de vil bryne synspunktene sine mot, enn det Chaplin ser ut til å ha, bør "Bibliotekaren" brukes. Du mener vel noe om f.eks. BF's lønnskrav til mellomoppgjøret i år? Send innlegg til adressa du finner på side 2.

Bibliotekarutdanning på universitet : to ting på en gang

BLIKK PÅ NORD-NORGE

Av hovedbibliotekar
Ingeborg Motzfeldt,
Høgskolen i Tromsø

Adresse:
9005 Tromsø

Tlf. jobb: 77 66 03 21
Fax: 77 68 99 56
Tlf. priv.: 77 63 32 13

Elektronisk post: ingeborg.motzfeldt@adm.hitos.no

Sola er tilbake (og det blir varmt på mitt østvendte kontor!), og jeg fortsetter der jeg slapp sist med utdannings spørsmål.

Planer ved Høgskolen i Nesna

Førrige spalte resulterte i en fax fra Johan Koren i Rana (Søndre Nordland fylkesbibliotek), som kunne fortelle følgende om planene der:

Høgskolen i Nesna har engasjert Olav Løseth til å utrede en plan for et grunnfag. En prosjektgruppe med representanter fra Høgskolen, Søndre Nordland fylkesbibliotek og nasjonalbibliotekavdelinga Rana har satt i gang med månedlige møter med mål å få ferdig en plan som kan legges fram for høgskolestyret på Nesna til høsten. Når UiTø har valgt å fokusere på dokumentet og kalle faget for dokumentasjonsvitenskap, ser vi på muligheten av å bruke samlinger som fokus, og da videre enn bare bibliotek: håpet er å kunne dekke arkiv og museer også. Med andre ord, målet er nettopp ikke å være en kloning av grunnfaget ved UiTø.

... og ved Universitetet i Tromsø

Den 16. februar deltok jeg dessuten på et seminar som UB Tromsø arrangerte, og ble dermed oppdatert på hva som skjer på Universitetet i Tromsø. Det utvalget som Institutt for språk og litteratur hadde i sving i høst har lagt frem forslag til studieplan for grunnfag i dokumentasjonsvitenskap. Denne er også godkjent av instituttrådet, men med det forbehold at man ikke vil starte opp faget med mindre enn 3 stillinger. Foreløpig har de bare fått en stilling. Det gjenstår dermed å se om universitetsstyret vil «forskuttere» ytterligere 2 stillinger på sitt møte i mars, før det evt. blir aktuelt å lyse ut noen stillinger med tanke på oppstart allerede i 1996.

Instituttet har dårlige erfaringer med å starte opp fag med bare en stilling. Dette faget er dessuten «bredere» enn andre fag (f.eks. fransk) som de har startet opp de senere årene, og «fjerner» fra de øvrige fagene ved instituttet, dvs. man kan i mindre grad støtte seg på de eksisterende fagmiljøene.

Styret ved Høgskolen i Tromsø behandlet bibliotek-utdanninga på sitt møte 26.01.95. I vedtaket står det at styret «fastholder at bibliotekutdanning i samarbeid med Universitetet i Tromsø er høgskolens høyeste prioritet når det gjelder utbygging av nye fagtilbud». Det ble nedsatt et utvalg som skal utarbeide konkret forslag til studieplan for faget bibliotekkunnskap. Medlemmer er avdelingsrådsleder og to lektorer fra Avd. for lærerutdanning, hovedbibliotekaren, fylkesbiblioteksjefen og en representant fra folkebibliotekene. I tillegg er universitetet bedt om å oppnevne en representant. Utvalget har ennå ikke begynt arbeidet, men er bedt om å legge frem sitt studieplanforslag innen 1.10.95.

Positivt at det skjer noe

Mange spør seg om hva som vil skje hvis universitetet kommer i gang med sitt fag, mens høgskolen ikke gjør det, evt.

blir sterkt «forsinket». Ett grunnfag gir da ingen bibliotekarer ... Det kan så være, men foreløpig mener jeg at vi bør se positivt på at det skjer noe, fremfor bare å fokusere på at det ikke går så fort som vi kunne ha ønsket. Selv om begge de planlagte fagene hadde vært lagt til samme institusjon (universitetet) er det ikke sikkert at de ville hatt (prioritert) ressurser til å starte opp begge samtidig.

Det vi har forsøkt å gjøre i Tromsø er i grunnen to ting på én gang - nemlig både å få til utdanning av bibliotekarer i Nord-Norge, og å få til en universitetsutdanning. Antagelig ville det første målet vært oppnådd raskere hvis vi hadde gått inn for en mer tradisjonell høgskoleutdanning. Ved å gå inn for universitetsfag innen rammen av frie fagstudier har vi bundet oss til en modell som stiller visse krav, og som vil medføre at opplegget blir nokså forskjellig fra den «norsk standard for bibliotekarutdanning» vi kjenner fra SBIH.

Studieplanen for dokumentasjonsvitenskap grunnfag ser etter min mening ikke så gal ut, selv om det konkrete innholdet til syvende og sist vil avhenge av hvem som tilsettes i undervisningsstillingene, deres faglige bakgrunn osv. Så får vi evt. vurdere om ikke kandidater med dette faget kombinert med andre relevante fag også kan være brukelige i bibliotek - selv om de ikke har lært ALT om «vesenets» fremvekst og betydning i fortid, nåtid og fremtid.

«Nordnorsk storm mot offentlig utvalg»

Over til noe helt annet:

Bladet Nordlys melder 04.03. om «NORDNORSK STORM MOT OFFENTLIG UTVALG». Det gjelder utvalget som skal vurdere kommuneøkonomien og inntektssystemet, og som iflg. fylkesordførerne og KS-forbindene i Nordland, Troms og Finnmark mangler nordnorsk representasjon. Fylkesmannen i Troms «teller ikke» fordi han representerer staten, ikke nordnorske kommuner og fylkeskommuner. Hele 9 av utvalgets 13 medlemmer kommer fra Oslo og «det sentrale østland». En ting er fagfolkene og departementets representanter, men man reagerer på at også de 3 siste medlemmene kommer fra Østlandet: rådmannen i Holmestrand, økonomisjefen i Akershus - «og en konsulent tilknyttet Oslo kommune som er en kjent forkjemper for storbyenes sak».

«Det er sterke krefter på det sentrale østland som er ute etter Nord-Norge tilskuddet. Og da er det klart at landsdelen må få være med når inntektssystemet skal vurderes», uttaler fylkesordføreren i Troms til Nordlys.

Men forhåpentlig står vi han av, denne gangen også.

(Det er Nordlys, ikke meg, som bruker liten ø i østland...)

MikroMARC Katalog

En norsk biblioteksuksess!

I Norge er MikroMARC det suverent mest utbredte EDB-systemet i biblioteker. Flexibilitet, driftssikkerhet, god økonomi og brukervennlighet er nøkkelord bak suksessen.

MikroMARC sørger for en problemfri overføring av data og konverteringsprogrammer for andre databaser, slik at overføringen av kortkatalogen til EDB blir en lekende lett oppgave.

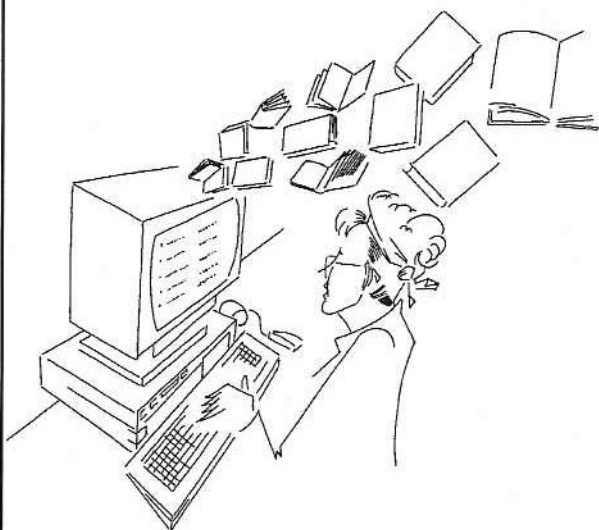
MikroMARC Katalog er avansert EDB-løsning for alle typer bibliotek!

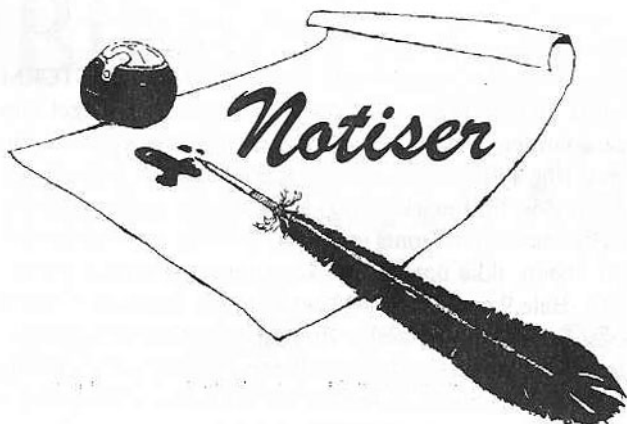
Ta kontakt idag – FOR EN PROFESJONELL HVERDAG!

**Norsk System
Utvikling A/S**

Malmøgaten 7 – 0566 Oslo
Telefon: 22 37 18 00
Telefax: 22 37 07 75

BF i Bærum

13.februar var det et møte om BF i Bærum, for bibliotekarer både ved folkebiblioteket og skolebibliotekene i kommunen. Kirsten Grøtte og Randi Rønningen fra BFs styre og to representanter for AF-Kommune i Bærum innledet, orienterte og svarte på spørsmål. Det ble nedsatt en gruppe på 3 personer for å jobbe videre med BFs virksomhet i kommunen.

BF på Deichman

Bibliotekarforbundet inviterte bibliotekarene ved Deichmanske bibliotek i Oslo til åpent orienteringsmøte 6.mars om kvelden. Møtet var i foredragssalen på hovedbiblioteket. BFs leder Randi Rønningen og Dag Stensrud fra AF-Kommune i Oslo orienterte.

BF i Dælenenggata

Bibliotekarforbundet inviterte bibliotekarstudenter ved Høgskolen i Oslo til møte 13.mars om kvelden. Møtet var i kantina i Dælenenggata med servering av enkel middag. På programmet sto «Tips ved jobbsøking», «Orientering om Bibliotekarforbundet» og «Lokallag for bibliotekarstudenter». Representanter for BFs styre deltok. Medlemmer ble oppfordret til å ta med seg noen som ikke allerede var medlem.

BF i Tønsberg

31.januar orienterte Randi Rønningen om BF på et møte arrangert av Norsk Kommuneforbund og Kommunalansattes Fellesorganisasjon i Tønsberg. Øvrige innledere var Bergljot Brønn Senumstad fra NBL og Oddleiv Øvrebotten fra Norsk Kommuneforbund. Etter innledningene var det spørsmål og debatt.

BF i Vadsø

Kristin Østerholt fra Bibliotekarforbundets styre møtte bibliotekarer i Vadsø 10.februar. Hun orienterte om BFs virksomhet og lokal organisering.

Nye tillitsvalgte i BF

I Rauma kommune er **Guri Asak Nilsen** valgt til tillitsvalgt for BFs medlemmer.

Hanne Danielsen er valgt til tillitsvalgt for BFs medlemmer på Asker bibliotek

Turid Holtermann er valgt til tillitsvalgt for BFs medlemmer på Trondheim folkebibliotek.

Liv Andresen er valgt til tillitsvalgt for BFs medlemmer på Larvik bibliotek

Siri Sjursen er valgt til tillitsvalgt for BFs medlemmer ved Hordaland fylkesbibliotek.

BF på AF-møte om økonomien i høgskolesektoren

Anne-Mette Vibe fra Bibliotekarforbundets styre deltok 28.februar på et møte innkalt av AF. Hensikten med møtet var å få en oversikt over den økonomiske situasjonen for høgskolesektoren.

På møtet ble det gitt en rekke beskrivelser som viser at økonomien i deler av det regionale høgskolesystemet er sterkt presset. Det er variasjoner fra høgskole til høgskole, fra avdeling til avdeling, fra utdanning til utdanning. For at AF skal kunne engasjere seg konkret i saken og gjøre en jobb overfor Storting og Regjering, er det nødvendig å ha en godt dokumentert oversikt over økonomien.

Møtet nedsatte en arbeidsgruppe som skal jobbe videre med tallmaterialet og andre opplysninger den mener AF vil måtte trenge. I tillegg til å dokumentere den økonomiske situasjonen, skal arbeidsgruppa arbeide med sikte på et felles AF-budskap tidsnok til at det kan spilles inn mot revideringen av nasjonalbudsjettet. Arbeidsgruppa skal også arbeide med innspill som kan brukes i forhold til arbeidet med 1996-budsjettet.

Bibliotekarutdanninga til Bislet?

«Sannsynligvis flytter bibliotek- og informasjonsutdanningen til Bislet høgskolesenter høsten 1995. Finans-

departementet skal gi den siste godkjenningen i løpet av februar, men skolen forbereder seg å flytting», melder «Bråk og Bibliotek Bulletin» nr. 1, februar 1995. I artikkelen om denne saken heter det også: «- Mange muligheter åpner seg, mener avdelingsrådsleder Ragnar Audunson. - Det faglige miljøet blir større, og det er det som gjør at vi vil til Bislet. Men det er vårt ansvar å realisere mulighetene. Vi må unngå OBOS-syndromet, der folk bor tett, men likevel ikke kjenner naboen over gangen.»

BF kollektivt inn i NBF

I desember i fjor søkte Bibliotekarforbundet om kollektivt medlemskap i Norsk Bibliotekforening. Dette var i tråd med vedtaket fattet på BFs stiftelsesmøte: «BF slutter seg med alle sine medlemmer kollektivt til Norsk Bibliotekforening så snart det er praktisk mulig. Forbundsstyret skal forhandle med NBF om de praktiske sidene ved medlemskapet.» Forhandlingene som vedtaket sikter til ventes gjennomført i løpet av våren.

BF på Bergen offentlige bibliotek

11. januar ble det avholdt et orienteringsmøte for AF-interesserte bibliotekarer ved Bergen offentlige bibliotek (BOB). Møtet var planlagt og gjennomført av BF-medlemmer på BOB. Gunvor Bruland innledet med en kort historikk og med en oppfordring til oss alle om ikke å sitte på gjerdet. Hun gikk videre gjennom BFs samarbeidsforhold i AF og vårens mellomoppgjør.

Møtet nedsatte en arbeidsgruppe bestående av Gunvor Bruland (Loddefjord filial), Sonja Revheim (Fana filial) og Janne Strand (Hovedbiblioteket). Arbeidsgruppa skal blant annet innhente opplysninger om AFs stilling i Bergen kommune. På et senere møte vil det bli valgt tillitsvalgt for de BF-organiserte bibliotekarene ved BOB.

Møtet viste stor interesse for Bibliotekarforbundet. Det er forventninger om at mange ved BOB melder seg inn utover vinteren/våren. På neste møte vil de diskutere forventninger og krav til Bibliotekarforbundet.

Bråk og Bibliotek Bulletin

Vi har mottatt Årgang 1, nr. 1 av «Bråk og Bibliotek Bulletin». De to bibliotekarstudentene Kristin von Hirsch og Alf Endre Magnussen står bak produktet, som de ønsker skal sette søkelyset på studentenes hverdag i det nye høgskolesystemet. Dette første nummeret har vært deres semesteroppgave. Den er basert på forelesninger ved Journalistutdanninga, som nå inngår i samme fagavdeling som bibliotekarstudiet i Høgskolen i Oslo. De to studentene tror

mulighetene for utradisjonelle valg på tvers av fagkretsene blir enda større ved fremtidig samlokalisering med Journalistutdanninga på Bislet Høgskolesenter.

Italienske bibliotekarer søker til Norge

Riksbibliotekjenesten (RBT) sitt meldingsblad Synopsis melder i sitt februar-nummer at «Som medlem av EØS har Norge ved Riksbibliotekjenesten fått en forespørsel fra Italia om muligheten for arbeid i Norge. Det dreier seg om fagbibliotekarer i Biblioteca de archeologia e storia dell' arte, Sovraintendenza comunale di Roma (City of Rome Department for Culture). Disse ønsker et kortere opphold for faglig utvikling og utveksling av erfaringer.»

AF øker mest

AF-rapport heter nyhetsbrevet som Akademikernes Fellesorganisasjon utgir. I sitt februar-nummer har de en ramme på forsiden med overskriften «AF øker mest». Vi siterer fra oppslaget:

«AF hadde 240.000 medlemmer ved årsskiftet. Medlemstallet har økt med 3% i løpet av et år. AF er dermed den hovedorganisasjonen som vokser raskest.

- De store ungdomskullene som nå er i høyere utdanning gjør at AFs medlemsforeninger samtidig har et meget spennende rekrutteringspotensiale, sier AFs organisasjonssjef Jarle Øien.

Det nystiftede Bibliotekarforbundet gikk inn i AF fra årsskiftet med 314 medlemmer. Siden da har medlemstallet i dette forbundet økt kraftig, men den økningen vil ikke vises i AFs medlemstall før neste år.»

Høgskolebibliotekene

Riksbibliotekjenesten har samlet informasjon om bibliotekjenesten i de nye sammenslåtte høgskolene pr. februar 1995. Det går fram av oversikten at av de 26 nye, sammenslåtte høgskolene hadde 17 tilsatt hovedbibliotekar. 4 høgskoler hadde ikke hovedbibliotekar og heller ikke lyst ut slik stilling, 3 høgskoler hadde midlertidig eller konstituert tilsetning, mens 2 høgskoler hadde hovedbibliotekarstilling under utlysning. Ellers viser oversikten at høgskolenes bibliotekjenester varierer i størrelse fra Samisk høgskole med 1,5 bibliotekansatt og Høgskolen i Nesna med 2,5 bibliotekansatt, til Høgskolen i Agder med 21,5 bibliotekansatt og Høgskolen i Oslo med ca.40 bibliotekansatte.

BF deltar i AFs profileringskampanje

AF skal gjennomføre en profileringskampanje for medlemmene i offentlig sektor foran lønnsoppgjøret pr.1.mai 1995. Profileringen skal ta utgangspunkt i representanskapets vedtak om lønnspolitiske mål, omfatte alle medlemsgrupper og utelukke særmarkeringer vedrørende lønn fra noen av AFs medlemsforeninger.

Det er enighet i AF om at utdanningsgruppene lønnsutvikling er for dårlig. I AF har arbeidet med å bedre lønnsutviklingen for utdannet arbeidskraft første prioritet. Arbeidet foregår både på kort og lang sikt. For å snu den negative trenden er det nødvendig i første omgang å synliggjøre dette problemet i norsk arbeidsliv.

Bibliotekarforbundet er en av deltakerne i profileringskampanjen. Forbundet bidrar med kr. 15.000, som er vår andel av kostnadene for kampanjen.

Forbundsstyrets mars-møte

Randi Rønningen har innkalt forbundsstyret til møte 13.mars. på dagsorden sto blant annet gjennomgang av AFs lønnspolitiske prosjekt og utkast til ny lønnsplan for bibliotekarer på kommunal sektor, bemanning og lokaler for nytt sekretariat i BF, samarbeid med Fagbibliotekforeningen, tidsplan fram mot landsmøtet og kurs for til~litsvalgte i kommunal sektor. I tillegg blir det faste gjennomganger av BFs økonomi, medlemsstatus og "Bibliotekaren". Vedtak fra møtet kommer i neste nummer.

BFs krav i Oslo

Bibliotekarforbundet har, under sterkt tidspress, levert sine krav til tariffrevisjonen pr.1.5.95 i Oslo kommune, som er eget tariffområde utenfor KS:

«Bibliotekarene kjennetegnes ved at de har god utdanning. Svært mange har betydelig tilleggsutdanning utover den treårige bibliotekarutdanningen. Av 120 nye studenter som begynte på bibliotekutdanningen i 1994 hadde 60 et grunnfag eller mer. I tillegg hadde 24 ex.phil. Tilsvarende tall har eksistert de siste 10-20 år. Bibliotekareksamen gir 60 vekttall.

Bibliotekaryrket har en stor andel kvinner. 89% av de kommunalt ansatte bibliotekarene er kvinner.

Bibliotekarforbundet fremmer følgende krav:

Kode 0359 Bibliotekar

Krav: Plasseres i 014.03, 1.tr.19-25 på 12 år

Kode 0417 Sgesialbibliotekar

Krav: Plasseres i 056.03, 1.tr.29"

Bort med "fedterøvstillet" i Danmark

Blant danske folkebibliotekarer, som blant mange andre kommunalt ansatte i Danmark, har det gjennom mange år vært negative røster mot en ordning med lokalløn kalt "fedterøvstillet" blant folk flest. Det kan vel best oversettes med trynetillegg. Et forlik som ble inngått i februar har erstattet denne ordningen med et "desentralt" lønssystem hvor det i framtida vil være "objektive" kriterier for hvem som får del i de lokale pottene. Men det nye systemet er allerede utsatt for kritikk. Det hevdes at det bidrar til å strømlinjeforme offentlig sektor til å ligne mest mulig på den private slik at privatiseringer kan foregå mest mulig smertefritt i framtida.

Arbeidsløshet i Sverige

Arbeidsløsheten øker i Sverige. LO-tidningen melder at mer enn en fjerdedel av økningen er forårsaket av kommunenes nedskjæringer. Fra 1992 til 1995 beregnes nesten hver tolvte arbeidsplass i kommuner og landsting å forsvinne. Dette utgjør i alt 95.000 arbeidsplasser, eller 27% av økningen i arbeidsløsheten.

I DIK-forum, organ for vårt søsterforbund i Sverige, kan vi lese at 1.043 DIK-medlemmer er arbeidsløse. Det er ganske likt tallet ett år tidligere. DIK organiserer en rekke yrkesgrupper innen dokumentasjon, informasjon og kultur. Bibliotekarer, i både statlige, private og kommunale institusjoner, utgjør en vesentlig del av DIK-forbundets medlemsmasse

En annen Randi topper

Økonomisk rapport har satt opp en liste over lønningene til lederne i norske fagforbund. Øverst på lista finner vi lederen for Kommunalansattes Fellesorganisasjon Randi Bjørgen, med kr.466.300 i årslønn. Et lite hakk nedenfor finner vi lederen for Norsk Sykepleierforbund Laila Dåvøy, med kr.433.500 i årslønn. Vår egen Randi Rønningen er ikke med på lista. Hun har hittil tjent kr. O på å fylle vervet som leder av Bibliotekarforbundet...

Ny leder i AF-K

Per Kr. Sundnes er valgt til leder for AF Seksjon Kommune. Den norske tannlegeforening, der Sundnes er avdelingsleder, bidrar nå til AF-fellesskapet med lederne i to av tre seksjoner. Sundnes har vært medlem av AF-K siden 1986, og var en tid nestleder.

- AF-K rommer mange av spenningene i AF-fellesskapet. Konflikten kan gå på vektlegging av utdanningens lengde, likelønn og fagforening kontra profesjonsforening, sier Per

Kr. Sundnes til AF-rapport. - Men vi har en sterk felles interesse når det gjelder krav om at utdanning skal belønnes. Mens en faglært arbeider har 22 prosent høyere lønn enn en ufaglært, er påslaget bare 4 prosent for å ha tatt 3-årig utdanning på høyskolenivå, påpeker han.

Songvoll om arbeidsløshet blant akademikere

I siste nummer av AF-rapport innleder AFs leder sin faste spalte slik: "Prognoser fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser 70.000 arbeidsledige akademikere fram mot år 2000. I våre naboland Sverige, Finland og Danmark har akademikerledigheten vært høy over lang tid. Nå spår SSB at vi vil få liknende tilstander i Norge.

Det er i alles interesse at disse prognosene blir gjort til skamme. Det er dårlig bruk av samfunnets midler at utdanning ikke blir tatt i bruk. At arbeidsløshet er et dårlig tilbud til enhver arbeidssøkende, sier seg selv. En optimistisk innfallsvinkel er, at når den samlede kompetanse vil øke i samfunnet, så vil det i seg selv skape flere arbeidsplasser. La oss håpe det. Men det er ikke nok til å avhjelpe ledighet i den størrelsesorden SSB spår om."

Magne Songvoll referer AFs forslag til tiltak, som spenner fra praksisplasser for nyutdannede akademikere og arbeidsformidlingstiltak, til utradisjonell bruk av langtidsutdannede i yrkeslivet. Et av forslagene lyder slik:

"Utvide og sette i system ordninger med utdanningsvikariater. Dette vil innebære at personer i stilling kan få

etterutdanning, mens nyutdannede eller arbeidsledige med rett kompetanse, kan vikariere i stillingen. Dette vil kreve en gjennomtenkt strategi i så vel offentlig som privat sektor."

Lønnsforskjeller i Sverige

I vårt søsterblad DIK-forum refereres fra et møte mellom styret i Svenska Folkbibliotekarieförbundet (SFF) og dets medlemmer i Umeå. Lønnskrav og yrkets status var blant de ting som sto i fokus på møtet, der SFFs leder Gunilla Janlert innledet. I referatet heter det blant annet:

"Alla är överens om att om man inte lyckas höja yrkets status och göra klart för arbetsgivare och även allmänhet vad bibliotekarier och bibliotek betyder för samhället så blir höjda löner också svårare att motivera.

I en av Umeås grannkommuner, Vännäs, har det genomförts en undersökning som bekräftar vad de närvarande redan vet. Bland akademiskt utbildade på handläggarnivå skiljer det i genomsnitt 1,5 tusen kronor i månaden på mäns och kvinnors löner. När det gäller chefstjänester är skillnaden ännu större. Bibliotekarier har lägre löner än de som har enbart gymnasieutbildning. Detta stämmer väl överens med de landsomfattande löneundersökningar som bl.a. SACO har gjort. När det gäller bibliotekarier är det inte några skillnader i mäns och kvinnors löner. "Karlarna får sota för att de har vält ett yrke som domineras av kvinnor", säger Gunilla Janlert. ■

Dokumentasjonsvitenskapens plass i informasjonssamfunnet

Dette er tittelen på et nordisk forskersymposium om forskning og utdanning innen dokumentasjonsvitenskap. Symposiet arrangeres av Institutt for språk og litteratur ved Universitetet i Tromsø 24.-25.april 1995. I invitasjonenskriver arrangørene:

"Universitetet i Tromsø har vedtatt å starte opp et studium i dokumentasjonsvitenskap, som skal inkludere bibliotekfaglige og informasjonfaglige aspekter i vid forstand. Samtidig har en arbeidsgruppe oppnevnt av Norges forskningsråd kommet med en tilråding overfor Forskningsrådet om

at det bør igangsettes et program for bibliotekforskning i Norge. Universitetet i Tromsø har valgt å koble dette forslaget til sitt eget vedtak om opprettelse av et studium og har bedt om at forskningsprogrammet blir lagt til Tromsø, først og fremst fordi det foreslåtte studiet forutsettes utviklet i nær tilknytning til forskning innen fagområdet.

Det forskersymposiet innenfor dokumentasjonsvitenskap som vi inviterer til nå, tar sikte på å samle gode krefter i Norge og Norden med tilførsel av ekspertise særlig fra den angloamerikanske tradisjon innen informasjonsvitenskap."

På symposiet vil det være deltakere fra Norden, England og USA. Blant innleiderne finner vi Svanhild Aabø fra Høgskolen i Oslo (biblioteket i Dælenenggata) som skal svare på spørsmålet "Trenger vi informasjonsmeglere - et informasjonsøkonomisk perspektiv?" og Trevor Haywood, fra University of Central England i Birmingham, med foredraget "Info Rich, Info Poor. Research Implications from New Media, Networks, and the New Information Conglomerates".

Arrangørene i Tromsø viser hvilken retning deres interesse går i invitasjonen til symposiet: "Et viktig forskningsområde vil være studiet av det vi kunne kalle informasjonsadferd knyttet til studenters, læreres og forskeres innhenting av informasjon og kunnskap i en lærings-, undervisnings- og forskningssammenheng. Dette er tema som er satt høyt på prioriteringslisten ved alle verdens universiteter og forskningsinstitusjoner. Å utvikle de store bibliotekene til kostnadseffektive organisasjoner, ikke minst når det gjelder anvendelse av de nye nettbaserte tjenestene, fordrer ny viten om endringer i brukeradferd. Det samme gjelder vurderinger av bibliotekenes fremtidige rolle som kulturelle og sosiale møtesteder innen universitetene, høyskolene og andre forskningsinstitusjoner."

Nordisk boligbytte i sommerferien 1995

Har du lyst til å ha sommerferie i et annet nordisk land? Da kan du som medlem av Bibliotekarforbundet få satt inn en gratis annonse om boligbytte i et eller flere av de nedenstående nordiske bibliotekblad. Det er en forutsetning for å delta i gratisformidlingen at de respektive boligene (hus, leilighet eller hytte) kun skal byttes mot annen bolig. Utleie ligger utenfor denne ordningen. Når annonsen er tatt inn i de bladene man ønsker, er det deretter opp til leseren selv å foreta all videre kontakt.

Annonsens form og innhold

Annonsen skal innledes med lokaliteten hvor den tilbudte boligen befinner seg (eksempelvis Bergen, Norge), og avsluttes med opplysning om navn, kontaktadresse og evt. telefonnummer. Utover dette må annonsen inneholde maksimalt 25 ord til beskrivelse av boligen som blir tilbudt, ønskene til bytteboligen, den foretrukne bytteperiode osv.

Annonsen, som skal være maskinskrevet, sendes til de bladene som dekker det området man er interessert i. Annonsen gjengis på det språk den er skrevet på.

Følgende blad deltar i ordningen:

Bibliotekspresen

Lindevangs Allé 2
2000 Frederiksberg
Danmark

Bibliotekaren

Postb. 9315 Vålerenga
0610 Oslo
Norge

Kirjastolehti

Kansakoulukatu 10 A 19
00 100 Helsinki
Finland

DIK-forum

Box 760
131 24 Nacka
Sverige

BIBLIOTEKARFORBUNDET INNMELDINGS-SKJEMA

Navn	_____	Født	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
Postnr	_____	Poststed	_____
Yrkesaktiv	☐	Godkjent Bibliotekareksamen (Ar)	_____
Student	☐		
Ikke yrkesaktiv	☐		
Arbeidsgiver	_____	Sektor (Komm/Stat/Fylke/Priv)	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
Postnr	_____	Poststed	_____
Stilling	_____	Ansiennitet	_____
Ønsker å tegne innbo- og løføreforsikring i Gjensidige? Ja / Nei			
Fra og med måned _____			
Dato	_____	Signatur	_____
Skjemaet sendes: Bibliotekarforbundet, Boks 9315, Vålerenga, 0610 Oslo			

C

Returadresse:

Bibliotekarforbundet
Postboks 9315
Vålerenga
0610 Oslo

**VERDAS
EINASTE
RIKSAVIS
PÅ
NYNORSK**

*Ring, faks
eller skriv
til oss
og få
tilsendt
5 prøve-
nummer
gratis!*

DAG OG TID

Pilestredet 8, 0180 OSLO
Telefon 22 33 00 97 - Telefaks 22 41 42 10